

POSTANOWIENIE

15 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Beata Janiszewska

na posiedzeniu niejawnym 15 września 2023 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku Z.J. i B.J.

z udziałem B. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej w Ł.,
Skarbu Państwa - Prezydenta Miasta Elbląga, A.K. i M.J.

o zasiedzenie,

na skutek skargi kasacyjnej B. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki
komandytowej w Ł.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Elblągu

z 2 września 2021 r., I Ca 363/19,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

**2. zasądza od B. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością
spółki komandytowej w Ł. na rzecz Z.J. i B.J. kwotę 900
(dziewięćset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Uczestniczka B. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej w Ł. wniosła skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w Elblągu wydanego na skutek apelacji wnioskodawców Z.J. i B.J. w sprawie o stwierdzenie zasiedzenia, prowadzonej z udziałem także innych uczestników.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jako przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca wskazała występowanie w sprawie istotnych zagadnień prawnych, ujętych w dwóch pytaniach. Pierwsze dotyczyło tego, „czy obalenie domniemania przewidzianego w art. 339 k.c. może nastąpić wyłącznie na podstawie inicjatywy dowodowej uczestników postępowania w przedmiocie zasiedzenia, których interes procesowy stoi w opozycji do stanowiska wnioskodawców, inicjujących postępowanie”, a drugie tego, „czy możliwe jest zasiedzenie nieruchomości w sytuacji, w której podmiot inicjujący postępowanie o zasiedzenie władał nieruchomością przez wymagany przepisami prawa czas, potrzebny do nabycia prawa w drodze jego zasiedzenia, który jednak nigdy nie przejawiał w stosunku do niej zamiaru jej zasiedzenia, realizując wyłącznie posiadanie zależne na rzecz innego uczestnika obrotu prawnego”.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem orzecznictwa przywołanie przyczyny kasacyjnej unormowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wymaga poprawnego zidentyfikowania problemu, w tym odniesienia go do konkretnych przepisów. Konieczne jest także przedstawienie argumentów prowadzących do rozbieżnych ocen danego zagadnienia (postanowienie SN z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01). Podniesiony problem musi również charakteryzować się nowością; zagadnienie, które było już przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego, co do zasady traci ten walor (postanowienie SN z 19 marca 2012 r., II PK 294/11). Istotność problemu prawnego wyraża się natomiast w tym, że ma on znaczenie precedensowe dla rozstrzygania podobnych spraw lub rozwoju jurysprudencji (postanowienie SN z 23 marca 2012 r., I CSK 496/11). Obowiązkiem wnoszącego skargę jest wywiedzenie i uzasadnienie występującego w sprawie problemu w sposób zbliżony do tego, jaki przewidziany jest przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie SN z 18 lutego 2015 r., II CSK 428/14).

Tylko we wskazanych wyżej okolicznościach może być realizowana publicznoprawna funkcja skargi kasacyjnej. Jednocześnie przedstawiony Sądowi Najwyższemu problem musi mieć konkretny związek z rozstrzygnięciem danej sprawy, to jest z zarzutami skargi oraz podstawą prawną i faktyczną zaskarżonego wyroku (postanowienie SN z 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13). Przyjęcie skargi do

rozpoznania ma bowiem na celu zarówno realizację interesu publicznego, jak i ochronę praw prywatnych. Zagadnienie prawne powinno mieć więc taki wymiar problemowy, aby udzielona przez Sąd odpowiedź miała znaczenie dla rozstrzygnięcia o zasadności skargi kasacyjnej wniesionej w sprawie, w której zostały zadane, a jednocześnie – dzięki uniwersalnemu ujęciu – odpowiedź ta uzyskiwała walor aplikacyjny w rozstrzyganiu innych spraw.

Pierwsze z przedstawionych przez skarżącą zagadnień nie ma charakteru istotnego problemu prawnego, gdyż odpowiedź na tak postawione pytanie jest oczywista: obalenie domniemania z art. 339 k.c. nie musi wynikać z inicjatywy dowodowej konkretnie tego uczestnika postępowania, który ma interes w takim obaleniu. Sąd ocenia wyniki postępowania, w tym postępowania dowodowego, i na tej podstawie stwierdza, czy zachodzą podstawy do ustalenia faktów istotnych dla sprawy – także tych, które stanowią przedmiot dowodu przeciwności, czyli prowadzą do podważenia wniosku presumpcji prawnej (w tym domniemania unormowanego w art. 339 k.c.). Bez znaczenia pozostaje przy tym, z czyjej inicjatywy (wnioskodawcy czy uczestników) zostały przeprowadzone dowody będące osnową do poczynienia ustaleń podważających wnioski domniemania.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie podjęto próby wykazania, by było inaczej, a skarżąca ograniczyła się jedynie do przypisania odmiennego poglądu Sądowi drugiej instancji. Wypada jednak zauważyć, że Sąd Okręgowy nie zajął takiego stanowiska. Oceniał on jedynie, że *in casu* nie doszło do obalenia wspomnianego domniemania – nie stwierdził natomiast, że obalenie takie możliwe byłoby wyłącznie w razie przedsięwzięcia odpowiedniej inicjatywy przez skarżącą, niezależnie od działań pozostałych uczestników. Z tego względu tak ujęty problem, oprócz braku przymiotu „istotnego zagadnienia”, nie występuje również w sprawie. Z tych dwóch przyczyn postawione przez skarżącą pytanie nie uzasadniało przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Drugie ze sformułowanych przez uczestniczkę zagadnień dotyczy w istocie tego, czy do zasiedzenia nieruchomości może prowadzić posiadanie zależne. Postawienie takiego pytania pozostaje, po pierwsze, w jawnej sprzeczności z treścią art. 172 § 1 i 2 k.c., określającego przesłanki zasiedzenia, i nie może

spełniać wymagania stawianego powoływanej przez skarżącą przyczyny kasacyjnej. Po drugie, sformułowane przez skarżącą „zagadnienie” nie występuje w sprawie, bazuje bowiem na presupozycji co do niesamoistnego charakteru posiadania spornej nieruchomości przez wnioskodawców. Już sama ta okoliczność wyklucza przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Niezależnie od powyższego wypada zauważyć, że stanowisko skarżącej stanowi w znacznej mierze polemikę z ustaleniami faktycznymi dokonanymi przez Sąd drugiej instancji oraz przeprowadzoną przezeń oceną dowodów – co w świetle art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c. jest niedopuszczalne na etapie postępowania ze skargi kasacyjnej.

Kierując się przedstawionymi względami, Sąd Najwyższy uznał, że z motywów skargi kasacyjnej nie wynika, by zachodziły przyczyny określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., co uzasadniało odmowę przyjęcia tej skargi do rozpoznania. O kosztach rozstrzygnięto mając na względzie sporne interesy uczestników, ich wysokość ustalając na podstawie § 2 pkt 5 w zw. z § 5 pkt 1 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c., orzeczono, jak w sentencji postanowienia.

(J.T.)

[ms]